

POSTANOWIENIE

Dnia 22 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Kuźniar

w sprawie z wniosku W. Sp. z o.o. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w W.
z udziałem zainteresowanych: M. L. i J. K.
o wydanie zaświadczenia w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 22 września 2016 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 7 stycznia 2015 r., sygn. akt III AUa (...),

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od wnioskodawcy na rzecz organu rentowego kwotę 120
(sto dwadzieścia) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania
kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 7 stycznia 2015 r., III AUa (...), Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację W. Spółki z o.o. z siedzibą we W. (dalej także płatnik) od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w W. z dnia 26 listopada 2012 r., oddalającego odwołanie Spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w W. z dnia 14 czerwca 2011 r., odmawiającej wydania zaświadczenia potwierdzającego, że w okresie wykonywania pracy we Francji, zainteresowani: M. L. od dnia 17 lutego 2011 r. do dnia 17 kwietnia 2011 r. i J. K. w

okresie od dnia 15 listopada 2010 r. do dnia 24 grudnia 2010 r. podlegali polskiemu ustawodawstwu w zakresie ubezpieczeń społecznych.

Sąd drugiej instancji w uzasadnieniu wyroku wskazał, że rozpoznając niniejszą sprawę ponownie, był związany wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 6 sierpnia 2014 r. II UK 31/14 (niepublikowany), którym, na skutek skargi kasacyjnej organu rentowego, uchylono wyrok Sądu Apelacyjnego [...] z dnia 5 września 2013 r., III AUa [...] i przekazano mu sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Najwyższy uznał za zasadne zarzuty organu rentowego w zakresie naruszenia art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie stanu rzeczy istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy apelacyjnej, który to wskazywał, że zainteresowani nie spełniają warunku określonego w art. 14 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2009.284.1 ze zm.) tj. bezpośrednio przed rozpoczęciem zatrudnienia w W. Sp. z o.o. nie podlegali ustawodawstwu polskiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Wobec powyższego wyrokiem z dnia 7 stycznia 2015 r. oddalił apelację płatnika, orzekając, że przepisy wprowadzające wyjątek od zasady terytorialności określonej w art. 11 ust. 2 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE L 2004.166.1 ze zm.), tj. art. 12 ust. 1 tego aktu oraz art. 14 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, należy wyklądać w sposób gwarantujący zachowanie celu uzasadniającego to odstępstwo. Przesłanka podlegania ustawodawstwu państwa członkowskiego, w którym siedzibę ma pracodawca osoby oddelegowanej (w sprawie - państwa polskiego) jest związana z realnym podleganiem ubezpieczeniu bezpośrednio przed podjęciem zatrudnienia w innym państwie członkowskim. Sam pobyt zainteresowanych w Polsce, bezpośrednio przed wysłaniem ich do Francji, nie wypełnia warunku podlegania ustawodawstwu polskiemu. Natomiast z ustaleń poczynionych w sprawie wynikało, że w wypadku zainteresowanych okres 4

miesiący i 20 dni w przypadku M. L., oraz okres 15 miesięcy i 15 dni w przypadku J.K. dzielące ostatni okres podlegania przez zainteresowanych polskim ubezpieczeniom społecznym do dnia ich delegowania do Francji, nie może być uznany za bezpośrednio poprzedzający to delegowanie.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości skargą kasacyjną pełnomocnik płatnika, zarzucając naruszenie przepisów prawa materialnego - art. 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, przez ich niezastosowanie i nieprawidłową wykładnię warunku bezpośredniego podlegania przez pracownika przed oddelegowaniem ustawodawstwu państwa, w którym pracodawca ma siedzibę, czego następstwem było przyjęcie, że zainteresowani nie podlegali bezpośrednio przez oddelegowaniem polskiemu ustawodawstwu w zakresie systemu zabezpieczeń społecznych. Pełnomocnik płatnika wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu, o przeprowadzenie rozprawy, orzeczenie o kosztach postępowania, w tym kosztach zastępstwa procesowego oraz o wstrzymanie wykonania zaskarżonego orzeczenia do czasu zakończenia postępowania kasacyjnego.

W uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazano, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne dotyczące wykładni pojęcia „podleganie ustawodawstwu” wyrażonemu w art. 12 ust. 1 rozporządzenia podstawowego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia wykonawczego i wskazania przesłanek koniecznych do spełnienia tego wymagania, a w szczególności odpowiedzi na pytanie, czy wymaganie to zostaje spełnione przez osobę, która pomimo przerwy w zgłoszeniu do ubezpieczenia cały czas przebywała na terenie Polski i nie podlegała ustawodawstwu innego kraju, oraz ustalenia wzajemnej relacji pojęć „podleganie ustawodawstwu” i „podlegania ubezpieczeniu”.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pełnomocnik organ rentowego wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie oddalenie skargi kasacyjnej wraz z orzeczeniem o kosztach zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna wnioskodawcy nie kwalifikuje się do przyjęcia jej do merytorycznego rozpoznania, o czym przesądza art. 398²⁰ k.p.c.

Zgodnie z tym przepisem Sąd, któremu sprawa została przekazana, po uchyleniu wyroku przez Sąd Najwyższy w wyniku uwzględnienia skargi kasacyjnej, jest związany wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez ten Sąd, zaś skargi kasacyjnej od orzeczenia wydanego po ponownym rozpoznaniu sprawy, nie można oprzeć na podstawach sprzecznych z wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (por. wywody zawarte w uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 2015 r., II UK 294/14 - niepublikowany). Za uzasadnieniem wyroku Sądu Najwyższego z dnia 5 października 2016 r., II UK 267/15 (dotąd niepublikowany), warto przypomnieć, że w wyroku z dnia 25 marca 2004 r., III CK 335/02 (LEX nr 585801) Sąd Najwyższy stwierdził, że naczelna zasada ustrojowa procesu cywilnego związania sądu ma fundamentalne znaczenie w związku z tym nie mogą być akceptowane żadne nie przewidziane w ustawie od niej odstępstwa. Tak więc nie ulega wątpliwości, że sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany wykładnią prawa dokonaną w tej sprawie przez Sąd Najwyższy (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 9 lutego 2005 r., II CK 413/04, LEX nr 395075, z dnia 8 października 2009 r., II CSK 180/09, LEX nr 536071), przy czym związanie to obejmuje nie tylko sąd, któremu sprawa została przekazana (art. 398²⁰ zadanie drugie k.p.c.), ale także podmiot wnoszący skargę, a w konsekwencji również Sąd Najwyższy rozpoznający taką skargę (wyroki Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2010 r., II PK 344/09, OSNP 2011 nr 21-22, poz. 271, z dnia 21 maja 2010 r., II CSK 628/09, LEX nr 602237).

Uchylając poprzedni wyrok w tej sprawie (z dnia 5 września 2013 r. III AUa [...]), wyrokiem z dnia 6 sierpnia 2014 r. II UK 31/14, Sąd Najwyższy, dokonał wykładni art. 12 ust. 1 rozporządzenia z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w związku z art. 14 ust. 1 rozporządzenia nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia

społecznego, uwzględniając orzecznictwo dotyczące tej kwestii (por. wyroki z dnia 6 sierpnia 2013 r., II UK 116/13, OSNP 2014 nr 5, poz. 73 i z dnia 2 października 2013 r., II UK 170/13, OSNP 2014 nr 12, poz. 171), która - jako wiążąca - została zastosowana przez Sąd Apelacyjny w zaskarżonym wyroku.

Stwierdzając, że nie zachodzą przesłanki przyjęcia skargi, określone w art. 398⁹ k.p.c., Sąd Najwyższy postanowił zgodnie z art. 398⁹ § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., określając taryfowe wynagrodzenie pełnomocnika zgodnie z § 11 ust. 2 oraz § 12 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r. poz. 490 ze zm.).